

SOSYAL DEVLET DEĞİL, ŞİRKET DEVLETİ UYGULAMALARI YAYGINLAŞIYOR...

TBMM'de görüşülmekte olan ve alt komisyona sevk edilen Elektrik Piyasası Kanunu ile Zeytinciliğin Islahı ve Yabancıların Aşılattırılması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı hakkında Şubemiz tarafından yapılan basın açıklaması metnine ve EMO'nun konuyla ilgili hazırladığı rapora yazımız eklerinden ulaşabilirsiniz.

Elektrik Piyasası Kanunu ile Zeytinciliğin Islahı ve Yabancıların Aşılattırılması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı incelendiğinde,

Tasarının ilk maddesiyle elektrik üretiminde "**çantacılar**" olarak nitelendirilen, Elektrik enerjisi üretmek amacıyla aldıkları lisans çerçevesinde yükümlülüklerini yerine getirmeyenlerin ucu belirsiz bir şekilde affedilmek istenmektedir.

Bu uygulama, devletin şirketleri denetleme ve denetim sonunda gerekli yaptırımları uygulama görevinden vazgeçmesi anlamını taşıdığı gibi, diğer yandan da yatırımların gecikmesine göz yumulması ve bu nedenle oluşacak arz sıkıntısı, buna da bağlı olarak elektrik fiyatlarının pahalılaşmasının baştan kabul edilmesi anlamına geliyor.

Tasarının ikinci maddesiyle "**Kayıp kaçak rantı**" oluşturulmuştur, açıklanan hedef kayıp ve kaçak oranlarının 3. kez revize edilmesiyle 3 dağıtım şirketi imtiyazlı hale getirilmiştir. Bu 3 imtiyazlı şirket için yoksul yurttaşları daha da çok sıkıntıya sokacak asgari tüketim uygulaması ise ülkemizde "**sosyal devlet değil, şirket devleti**" anlayışının uygulandığını göstermektedir.

"Böylesi bir uygulama, kaçak kullanımı olmayan, ancak ödeme gücünün nedeniyle belirlenecek asgari tüketimin de altında tüketim gerçekleştiren ya da konutunu çok sınırlı kullandığı için tüketimi düşük olan yurttaşların cezalandırılması anlamına gelecektir. Üstelik böylesi bir uygulama kullanılmayan elektrik üzerinden bile şirketlere sabit gelir garantisi sağlamak anlamına gelmektedir."

Hem doğal kaynaklar hem de vergilerle oluşturulan bütçe kaynakları tüm yurttaşların yararına kullanılmak zorundadır. Bu çerçevede bölgesel tarife gibi eşitsizlikleri arttıracak uygulamalara başvurulmamalıdır.

Kayıp ve kaçak oranlarının revize edilmesi ve asgari tüketim düzenlemesi getirilmek istenen elektrik dağıtım özelleştirme ihalelerinin koşullarını değiştiren "haksız kazanç kapısı" olarak görülmektedir.

Tasarıyla **özelleştirme öncesi kamu tarafından yapılan yatırımların bedelinin** faiziyle şirketler tarafından yurttaşlardan tahsil edilmesine yönelik düzenleme yapılmıştır.

"Maddenin gerekçesinde dağıtım şirketlerinin bu dönemde EPDK tarafından onaylanan limitlerin üzerinde yatırım yaptığı, izin alınmadığı için bu yatırımların tarifelere yansıtılmadığı ileri sürülmektedir. Öncelikle yasal mevzuat gereği EPDK izniyle bu yatırımlar yapılabilirse, bu dağıtım şirketleri nasıl izinsiz yatırım yapmışlardır? Bu eşgüdüm ve planlama sorununa yol açanlar kimlerdir? Kaldı ki bu yatırımlar tahsil edilmemişse bile kamu tarafından yapılmış yatırımlar olup, bu yatırımların yapılmış haliyle dağıtım kuruluşları şirket tarafından satın alınmıştır.

Buradan anlaşılacak odur ki iktidar, daha yeni satışını yaptığı dağıtım kuruluşlarının borçlarını vatandaşa yıkararak, şirketleri mali iflastan kurtarmaya kalkmaktadır.

Dolayısıyla kamunun yaptığı ne kadar tutardaki yatırımın tahsil edilmemiş olduğu ve şirketlerin yurttaşlardan ne kadar yatırım harcaması adı altında tahsilat yapacakları da belirsizdir. Avrupa Yatırım Bankası ve Dünya Bankası kredilerine ilişkin de miktar verilmemiştir.

Tasarıyla **zeytinliklerin** enerji başta olmak üzere pek çok amaç için talana açılmasına da itiraz edilirken, özellikle uluslararası anlaşmalardan söz edilerek doğrudan nükleer santral projesi kapsamında tesis hariç binalar için bile zeytinliklerin yok edilecek olmasına da tepki gösterildi.

Elektrik Mühendisleri Odası olarak enerji alanındaki her türlü yatırımın öncelikle vahşi kapitalizm uygulamalarının dışında kamu hizmeti anlayışıyla planlanması ve bu planlamanın tek boyutlu değil, insan ve doğa yaşamını temel alan bir perspektifle çok yönlü olarak yapılması gerekmektedir.